

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Diuersæ gentium theologiæ Cap. iij

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

sitioni ueritatis maxime deditos, oraculoꝝ responsa omnia tanq̄ in/ ania contēpisse, quo certe nequaq̄ illi fecissent, nisi apertissime rem falsam omnino uiderent. Plurima huiuscemodi colligere in animo non est. Nam quis magna istorum copia sit, non tamen hoc pacto, quia scilicet hominum inuentione, ac acuta excogitatione oracula penitus constent. Sed sicut incepti, aliqua uirtute fieri haec non infi/ cians, respondere constitui. Non enim parum huius loci refutatio euangelio conducit. Nam si omnes simul Graeci atq̄ Barbari ante aduentū Saluatoris nostri deum uerum ignorasse, & a malignis da/ monibus in morem caecorū fuisse ducti ostendent, quomodo non magis euāgelicā dispensationis mysterium admirabitur, quo un/ diq̄ a seductione & oppressione daemonum liberati sumus; ex illo enim tempore ad hunc usq̄ diem cum ipsis simulachris atq̄ templis cuncta ubiq̄ oracula iacent, ac pro eis orandi & hymnis efferendi uerum deum & Saluatorē nostrū ecclesiae in medijs urbibus euan/ gelicā doctrinē uirtute in toto orbe condite sunt, ubi animis pijs & cultu uirtutis fulgētibus secundum salutaria & diuina praeccepta q̄/ tidie ab omnibus gentibus, hostia quae solae deo placent, deo salua/ tori nostro offeruntur. Quibus cum simul etiam illud ostenditur, non temere nos uti multi putant superstitionem a parentibus tradi/ tam contēpisse, sed uero certoq̄ iudicio ueritatem euangelicam amplecti. Sed de his haecenus. Tempus enim est iam, ut propositū negocium capiamus.

Diuerse gentium Theologiae. CAPVT III.

In quattuor igitur genera exquisitissimi facultatis Theologi, nō Theologiae modum quendam, ut in superioribus, sed qua/ si subiectum ipsius partiunt. In primis enim deum patrē oīum atq̄ regem locandum putant, deinde aliorum deorum multi/ tudinem sequi cōsistunt, tertio loco daemones, quarto heroes po/ nunt, quos omnes lucem esse & appellari autumant, praeter malignos daemones, qui tenebrae appellantur. Daemones enim alios bo/ nos, alios prauos arbitrantur, & hos ita primum locum in ma/ lis obtinere, quemadmodum deus in bonis, ita rebus diuisis de dijs quidem caelestibus & usq̄ ad Lunam habitacula tribuerunt. Damo/ nibus praecipiant caelestes, q̄s & aethereos deos appellant, summa esse
religione

religione colendos, post eos bonos dæmones, tertio, heroum anias, extremo prauos dæmones placandos aiunt. Hæc uerbis partientes, opere malignas dæmonū uirtutes solummodo colere inueniuntur. Cōsideret em̄ unusquisq; quales iam putari oporteat eas uirtutes, quæ idolis colunt, deos ne, an dæmones, & utrum bonos dæmones an proteruos. Quod facile facere poterit, si diligēter his libris attendet. Ignorare autē nō oportet, nullū dæmonē a diuina scriptura bonum appellari, necq; deum aliū esse uere atq; proprie, p̄ter unum, q̄ om̄ia creauit. Virtutes autē bonas, q̄ creaturis connumerant, nec deos nec dæmones, sed dei angelos & spiritalis ministros, potestates diuinas, archangelos, alijsq; noibus pulchre accōmodatis nūcupat. Dæmones autem si nominis potestātē dicere licet, nō q̄ dæmones sint, quod latine sciētes dicere possumus, sed q̄ dīmānīn soleāt, pulcherrime appellauit. Id autē latine tum timere, tum terrere significat. Absurdum certe omnino est bonas & malas uirtutes, q̄ nullā operationis similitudinē habeant, eadē appellatione confundere.

Porphyrus de Philosophia responsorum.

CAPVT. IIII.

Videamus igitur, quanam uirtutes oraculis & responsis p̄sunt, ut impietas gentilitatis om̄ibus pateat, nec a me ipso quicquam afferre in animo est, ne criminandi anas præbeam inimicis, sed testimonijs, quod adhuc feci eorū ipso rum in medium productis, totam rem peragam. Cum autem innumerabiles sint, & philosophi, & historici, illum idoneū magis proposito meo iudico, qui & dæmonibus maxime amicus fuit, & multa nostris temporibus aduersus nos mendosissime conscripsit. Hic enim gentilium pene omnium deorum ac dæmonum naturam maxime inuestigasse, & summopere falsitatem defendisse uidetur. Hic igitur in libris, quos de responsorum Philosophia conscripsit. Apollinis ac reliquorum deorum & bonorum dæmonum illa responsa collegit, quibus putauit, & uirtutem suorum dæmonum ostendere, & cæteros homines ad uerum, ut ipse dicit, dæmonum cultum impellere posse. Ex istis igitur responsis, quæ ab ipsis electa sunt, quæque quasi ueriora memoriæ tradita, operaprecium est totam hanc rem considerare atq; cognoscere, quales nā sint eorū auctores. Sed
primū